

Immáron több hete tart az a vita amelynek egyik résztvevője a szegedi önkormányzat, a másik oldalon pedig a város víz- és csatorna-közművének üzemeltetését végző, francia érdekeltsgű cégek állnak. Szeged város vezetése módosítani kívánja az 1994-ben megkötött ke-retszerződést, ellenkező esetben a megállapodás felmondását is lehetségesnek tartják. A francia partner pedig bizik a békés megegyezésben.

Az önkormányzat és a francia CGE közötti vitáról megkérdeztük a Szegedi Vízmű Kft. vezérigazgatóját, Rupp Tamást is, s elmondta véleményét a Magyar Vízügyi Kivitelező Kft. ügyvezető igazgatója, Kis Pál is. A két vezetőnek azokat a kifogásokat soroltuk el, amelyeket az önkormányzat is megfogalmazott.

Szegeden annyi, mint Pesten

● Az önkormányzat szerint önk relatíve magas áron biztosítják a vizet és a csatornaszolgáltatást. Mi a véleménye erről? – kérdeztük először Rupp Tamást.

– Szegeden és Budapesten azonos a díjtétel az ipari, a közületi és a lakossági fogyasztók esetében, Debrecenben, Miskolcon és Pécsen megkülönböztetik egymástól az ipari és a lakossági fogyasztókat, s az ipari díjtétel a magasabb. 1998-ban Budapestén áfás áron 156 forint volt a víz- és csatornadíj, Debrecenben 176 és 196 forint között mozgott ez az összeg, Győrben 189 forint, Miskolcon 181 és 338 forint között, Pécsen 163 és 354 forint között alakult az ár. Szegeden 1998-ban a díj 144 forint volt. Elkértem a víz- és csatorna szakmai szövetségétől az erre az évre várható lakossági árakat, s ezek szerint áfa nélkül Budapestén 76,90 csak a vízdíj, Székesfehérváron 159, Győrben és Miskolcon 105, Nyíregyházán 108, Pécsen 154, Szegeden 90 forint 60 fillér lesz a víz köbméterenkénti ára. A csatornadíj Budapestén 83 forint, Székesfehérváron 75, Győrben 107, Miskolcon 70, Nyíregyházán 76, Pécsen 87 és Szegeden 63 forint. Vagyis Szegeden a víz- és csatornadíj megegyezik a budapestivel, ahol a víznyerés körülményei hasonlóan kedvezőek és a szennyvíztisztítás – sajátos szintén hasonlóan – gyerekcipőben jár. Szegeden a víz és csatornadíj 34,3 százalékkal fejlesztési díjhányadot tartalmaz 1999-ben, ami várhatóan közel 600 millió forint bevételt jelent az önkormányzatnak. Az a kritika is ért bennünket, hogy nem kezeljük kellőképpen az ipari fogyasztókat. Az önkormányzat a díjmegállapító hatóság, és ha akarnánk se kezelhetnénk másként az ipari fogyasztókat. A városok többségében az ipar egyébként magasabb díjat fizet, mint a lakosság, Szegeden viszont azonosak a díjtételek, s úgy gondolom, nem lehet azt mondani, hogy az ipart elidegenítjük magunktól. Ha az illetékes szakhatóság, az Aktivizáció kiadja az engedélyt magánkutak fúrására, akkor az ipar mindenképpen fúr kutat, hiszen a szegedi víz díja ma 34,3 százalékkal fejlesztési díjhányadot tartalmaz. Ezt nyilvánvalóan nem kell annak megfizetni, aki saját kutat furat, így köbméterenként

● Eltérő önkormányzati és befektetői érdekek

A csatorna túlsó oldala

csak a vízen a fejlesztési díjhányaddal számolva nettó 26,40 forintot lehet megtakarítani. Ezzel azonban az önkormányzat rekonstrukcióra és csatornaépítésre költendő forrásai csökkennek.

● Felhozták önök ellen, hogy nagyon kevés csatornát építettek.

– Téves az a szám, amely szerint 16 kilométernyi csatornát építettünk, ez egy 1997-es szám. 1998-ig közel harminc kilométer csatorna épült meg, ha a bekötéseket is beszámítjuk. Ami a további építéseket illeti: meg lehet tenni azt, hogy más befektető tőkét hoz az infrastruktúrába, de akkor ennek vagy a vízdíjban, vagy az önkormányzat kifizetési útján meg kell lenni, a kamatköltségekkel együtt.

● Kijelentették az önkormányzati szakértők, hogy a karbantartási szerződés közgazdaságilag megalapozatlan és a város számára hátrányos, mert jelentős díjmelést biztosít. Mi a véleménye erről?

– A karbantartást az MVK többségében ugyanolyan gépekkel végzi, mint amilyenek a mélyépítést lehet végezni. Belátható, hogy azok az emberek, aki a karbantartást végzik, két javítás között mást is csinálhatnak. A jelen szerződéses konstrukció ezt teszi lehetővé, s így a munkát is sokkal jobban ki lehet használni. Korábban a vízműnek sokkal nagyobb költséggel kellett fenntartania a kétféle tevékenységre a technikát és a munkaerőt, vagyis úgy gondolom, éppen jelenlegi a közgazdaságilag helyes megoldás.

● Ön szerint helyes az, ha egy közös tulajdonlású cégben a kisebbségi tulajdonos nevezi ki az első számú cégvezetőt?

– A VVB Kft. élére az önkormányzat nevezi ki az igazgatót, az MVK Kft. esetében a francia cégnek 66 százalékos a többsége, így egyedül a Vízmű Kft.-ről, azaz az én posztomról lehet szó. A Vízműnél a befektető 49 százalékos kisebbséggel rendelkezik, de ha nem ő lenne jogosult a vezérigazgató kineve-

Kútba esnek-e a vizes tervek? Képünkön Rupp Tamás, a Szegedi Vízmű Kft. vezérigazgatója és dr. Óvári Judit, a cég jogtanácsosa. (Fotó: Nagy László)

zésére, akkor semmi értelme nem lenne a szerződésnek. Ebben az esetben nem gyakorolhatná a befektető azokat az operatív döntési jogokat, amelyek ahhoz kellettek, hogy az utóbbi években a 25 százalékos árbevétel-arányos hatékony-ság-megtakarítást érjünk el. Rövid távon eltérnek egy önkormányzatnak és egy befektetőnek az érdekei. Ha a hosszú távon gondolkodó befektetőnek nincs meg a megfelelő jogosítványa, akkor felesleges volt szerződnie az egyik legjelentősebb víziközmű üzemeltető szakkéggel. Azoknál a cégeknél, ahol önkormányzati tulajdonos maradt meg, ott dezorganizáltak ezek a cégek, pontosan azért, mert az önkormányzatnak nem a vállalattal kapcsolatos tulajdonosi érdekeltsége az erősebb, hanem politikai meghatározottságból dönt az ármeghatározás és a piachoz jutás terén. Egy önkormányzatnak véleményem szerint nem az üzemeltetés, hanem az ellenőrzés a feladata. Meg kell jegyezni, hogy a Szegedi

Vízmű valamennyi szerződését jóváhagyta az önkormányzat, az üzletpolitikát minden évben a taggyűlés elé terjesztettük, s azt elfogadták a tagok.

Nyolcmilliárdos javaslat

● Ugyanakkor úgy tudjuk, hogy megtagadták az együttműködést a csatornabizottsággal.

– Ez nem igaz. Három dolgot kértek tőlünk: egy 1998. november 30-i leltárt, egy 1998. I-III. negyedévi eredmény-kimutatást, és az összes szerződést. Mi elküldtük azokat a dokumentumokat, amelyeket lehetséges volt elküldeni. I-III negyedévi eredmény-kimutatást nem készítettünk, de a fél évet elküldtük. Éppen november 30-án nem készítettünk leltárt, de elküldtük a leltározási ütemtervet. A szerződésállományt betekintésre rendelkezésre áll, csupán az utóbbi három hónap szerződéseit nem hagyta még jóvá az ön-

kormányzat. Ami az önkormányzattal való együttműködést illeti: a Generale des Eaux javaslatot tett a közelmúltban az önkormányzat részére a víziközmű infrastruktúra finanszírozásában való jelentős befektetésre. A befektető-üzemeltető a szennyvíztisztító, a főgyűjtő csatornák és a hiányzó lakóterületi csatornák jelentős részének együttes fejlesztésére tett ajánlatot. A több, mint nyolcmilliárdos projekt mintegy 25 százalékanak finanszírozását vállalná a magánbefektető, valamint elősegítené, hogy az önkormányzat az állami támogatásokon túl további 25 százalékos Phare-támogatásban részesüljön.

● Ön szerint nem aggályos a genfi választottbírók kikötése, ahol egy harmadik országbeli bírónak kellene a magyar jogot alkalmazni?

– Semmi problémát nem látok abban, hogy a két ország gazdasági társasága szerződést köt egymással, akkor egy harmadik országot

jelölnek ki a bíráskodás helyszínéül. Egyfajta egyensúlyra törekedtünk ezzel, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy abban az időben a budapesti választottbírók még nem működött, így esett a választás Genfre.

● Az önkormányzat azt is nehezményezi, hogy nem eléggé konkrét a szerződésben a vásárlási záradék.

– Egy privatizációs szerződésben éppen az a szokatlan, ha az eladó visszavásárlási záradékot köt ki. Azaz, hogy a jelen szerződés ezt mégis megemlíti, az önkormányzat egyfajta többlet-lehetőséghez jut.

● Az esetleges szakításnak milyen pénzügyi következményei lehetnek?

– A Szegedi Vízmű Kft. az elmúlt években közel 2 milliárd forintot fizetett be az önkormányzat kasszájába, amelyet költségként számolt el. Ha kiderül, hogy az önkormányzat nem rendelkezik azokkal a vagyontárgyakkal, amelyeket bérbe adott, akkor

felmerül az, hogy a bérleti díj után 18 százalék nyereségadót kell fizetni, plusz a késedelmi kamatot, plusz esetleg az APEH által kiszabott büntetést. Másrészt az önkormányzat az építési alaphoz munkákat finanszírozott, amelyet részben az MVK és más cégek kaptak meg. Mindez az áfa visszaigénylésével történt, ami jogtalanul válhat az egész keret-megállapodásos konstrukció megsemmisítésével. Ez meghaladja a fél-milliárd forintot. Ezen túl vissza kell fizetni a cégek üzleti, könyv szerinti értékét, ez jelenleg egymilliárd körüli vagyon. Ezen túl a szerződés meghiúsulása miatt kártérítést kérhet a francia fél. Mindezt összeszámolva az önkormányzat anyagi kára négy-milliárd körüli lehet.

Rövid szakaszokban

A csatornavitában érdekelt a Magyar Vízügyi Kivitelezési Kft. is, amelynek ügyvezető igazgatója, Kiss Pál cége nevében a mellékelt levelét ki-egészítendő elmondta, hogy a francia partner együttműködésre törekszik. Kiss Pál az MVK Kft. áráival kapcsolatban elmondta, hogy az önkormányzattal együtt – két év közös munkával – kidolgozott egységárrendszer alapján dolgoznak. Éppen ezért álláspontjuk szerint nem állja meg a helyét az, hogy az MVK díktálja az árakat. Hozzátette, hogy a cég fajlagos költségei viszonylag magasak, mert a megépített csatornák hossza átlagosan nem éri el a 200 métert, míg az országos projektek több kilométeres munkákkal számolhatnak. Kiss Pál szerint semmiképpen nem fedi a valóságot az, hogy a piacon megszokottnál többszörös áron dolgoznak. A kizárólagossággal kapcsolatban az ügyvezető leszögezte: az alap-gondolat az volt, hogy a dolgozóknak biztos munkalehetőséget teremtsenek. A ketszereserődes értelmében a kizárólagosság a kezdetektől nem volt teljes körű, mert a gépészeti, a magasépítési, az elektromos munkák, a kútfúrások, de a nagytérű csatornák sem tartoztak ide. „Furcsa, hogy azok nyilatkoznak ezzel ellentétben, akiknek ismerniük kellene a szerződés tartalmát” – mondotta Kiss Pál.

Arató László

A Magyar Vízügyi Kivitelezési Társaság Kft. az alábbi levelet juttatta el szerkesztőgömbökhöz, válaszképpen a velük kapcsolatos önkormányzati véleményekre.

„Az utóbbi napokban a sajtóban megjelent néhány újságcikkkel kapcsolatban megjegyezni kívánjuk, hogy ezek félretájékoztató, rágalmozó jellege kifejezetten sérelmes társaságunkra nézve.

A Magyar Vízügyi Kivitelezési Kft. a Szegedi Vízművek és Fürdő Vállalat Hálózati Főüzeméből jött létre 1994-ben. Az MVK Kft. oly sokat vitatott kizárólagossága csak a kivitelezési munkák egy részére vonatkozik, és arra hivatott, hogy a társaság tevékenységének induló szakaszában biztos munkamennyiséget nyújtson, lehetővé téve ezzel az előző vállalatától átvett dolgozói létszám megtartását, tehermentesítve ezáltal a város költségvetését. Ez a rendelkezés nem fosztja meg a várost az állami támogatásoktól, hiszen számos ily módon finanszírozott munkával más vállalkozásokat bízhát és bízott is meg. Többek között két példát említenénk, a Matyéri kajak-kenu világbajnoksághoz kapcsolódó csatornázást 124 millió forint értékben, melyet egy Szege-

● Az MVK válaszol

Az önkormányzat a felelős

den kívüli vállalkozó végzett el, illetve az újszegedi főgyűjtőcsatorna kivitelezési munkáit 189 millió forint értékben.

Az MVK Kft., létrehozásának alapgondolata abban állt, hogy ezáltal kiterjeszthesse tevékenységének hatáskörzetét a város határain túlra is, ily módon csökkentve a Szeged város ivóvíz és csatornahálózatain végzett munkák költségét, a lakosok javát szolgálva. Sajnos, ezen elv véghezvitele csak részben történhetett meg, mivel a társaság cégbejegyzésének elmaradása olyan jogi ürt teremtett, mely nagyszámú piaci lehetőségtől fosztotta meg a társaságot.

A cégbejegyzés problémája egyedül Szeged MJV Önkormányzatának felelősségéből ered, aki 1994 évben nem tett eleget szerződésben vállalt kötelezettségeinek. Az immár négy és fél éve tartó helyzet súlyosan megsértette a francia befektető, a város lakóinak, valamint az önkormányzatnak az érdekeit is, aki 33%-os résztulajdonosa az MVK Kft-nek.

Emlékeztetnünk kell a következőkre is:

– az MVK Kft. 150. többségében szegedi dolgozót foglalkoztat;

– az MVK Kft. az 1998. évben megszerezte az ISO 9002 minősítést, mely tanúsítja szolgáltatásai minőségét;

– 1998 júniusában felmérés készült Szeged város lakosainak körében, melyben a megkérdezettek a víz- és csatornaszolgáltatást kezelő cégeket a hat, közszolgáltatást végző cégeken belül a harmadik helyre sorolta, a szolgáltatás minőségének alapján;

– a négy és fél év alatt keletkezett nyereség új gép- és eszközberuházásokba került visszaforgatásra. Egyáltalán nem került sor nyereség utáni osztalékfelosztásra.

Hogyan adhat hitelt a város egy olyan szakértőnek, aki kijelenti, hogy az MVK Kft. kizárólagossága a városnak 800 millió forint veszteséget okozott, holott a kivitelezett munkákból az MVK által megvalósított feladatok összességében 1994 óta 948 millió forintot képviseltek a

Vízügyi Építési Alapon belül. Az MVK Kft. a Szegedi Vízmű Kft. egységár listája alapján végzi munkáit, mely lista kidolgozása a Városi Vízügyi Beruházási Kft.-vel, a Víz- és Csatornabizottsággal, SZMJ Város Önkormányzatának Műszaki Irodájával folytatott folyamatos egyeztetések és jóváhagyások alapján jött létre.

A szintén szóba hozott karbantartási szerződés aláírására először 1994-ben került sor, hosszsz tárgyalásokot követően, mely szerződést önkormányzati képviselők jelenlétében 1995 áprilisában felülvizsgálták.

Egy ilyen jellegű szerződés teljesítése úgy személyi, mind gépi eszközök tekintetében a hibaelhárítások esetére állandó készenléti igénnyel a nap 24 órájában, és olyan jelentős anyagköltséget kíván, mely bármilyen javítás elvégzését lehetővé teszi.

Amennyiben a karbantartást a kivitelező cég végzi, az a város számára költségszökkenést jelent, mivel az a nagyobb váratlan hibaelhá-

rítások esetén a készenléti személyi- és eszközállományt bármikor ki tudja bővíteni a kivitelezéseken alkalmazott személyi- és eszközállománnyal. Ezzel szemben, egy vízműt üzemeltető cégen belül működő egyszerű karbantartási részlegnek feladatai teljes körű ellátásához a maximum feladatokhoz igazodva sokkal jelentősebb készenléti személyi és eszközállománnyal kellene rendelkeznie, mely jelentősebb költséget is eredményez.

Megalakulása óta, az MVK Kft. gazdasági tevékenységét rendszereken ellenőrizték az önkormányzat képviselői, valamint a felügyelőbizottság tagjai.

Az elmúlt négy és fél év alatt a francia félnek mindig az volt a véleménye, hogy egy szerződésnek a változó körülményekhez igazodnia kell, éppen ezért nyitott a tárgyalásokra mely megnyilvánult abban is, hogy a szerződést 1998 február hónapban már módosították. Jelenleg a várossal kötött szerződés nincs felbontva és nem is kívánjuk, hogy ez bekövetkezzen. A döntéshozóknak tudnunk kell, hogy ilyen szerződésbontás rendkívül magas költséggel járna minden érintett félnek.”

Az MVK Kft. francia tulajdonosa